

KOMPLEXNÍ ŠTÁBNÍ NÁCVIK PLUKOVNÍHO A PRAPORNÍHO TAKTICKÉHO CVIČENÍ

Major Jaroslav Novotný

Složitost soudobého boje, jeho rychlé zplánování, doručení rozkazů a nařízení jednotkám v krátkých časových lhůtách a konečně nepřetržitost velení vojskům vyžadují náročně procvičovat velitele, štáby i jednotky již v mírových podmínkách.

Náročné úkoly letního výcvikového období, omezené materiální i časové možnosti i počet a kapacita vojenských výcvikových prostorů vyžadují, abychom hledali nové formy práce.

Jednou z nich je možnost spojovat cvičení několika útvarů. Setkal jsem se s názory několika jedinců, kteří tvrdí, že štáb divize není schopen připravit a organizačně zabezpečit rozsáhlejší cvičení, že zde není záruka náročného výcviku jednotek apod.

Zkušenosti z minulého výcvikového roku však potvrdily, že společné cvičení několika vševojskových i vojskových útvarů je *náročnější pro řízení cvičícím štábem, umožňuje maximálně procvičovat součinnost a přibližuje velitelům i jednotkám skutečné podmínky soudobého boje, čímž je poutavější a zajímavější.*

Ukáži na jednu z možných forem náplně přípravy a provedení spojeného cvičení několika útvarů a jednotek tankové divize.

*

Vycházím z úkolů stanovených RMNO pro přípravu velitelů, štábů i vojsk tankové divize a směrnic velitele armády, které nařizují:

a) *štábu divize* — provést při jednom plukovním taktickém cvičení štábní nácvik na téma „Útok tankové divize v počátečním období války“ a cvičit tak štáb divize v praktickém řízení vojsk;

b) *jednomu tankovému pluku* — za řízení velitele divize — provést v letním období plukovní taktické cvičení na téma „Zasazení tankového pluku jako druhého sledu tankové divize k rozvíjení úspěchu v hloubce s překročením vodního toku hlubokým broděním z chodu“;

c) *dělostřeleckému oddílu* — splnit součinnostní taktické cvičení s bojovou střelbou dělostřelectva na téma „Dělostřelecké zabezpečení útočného boje tankového pluku v hloubce nepřátelské obrany“;

d) *jedním tankovým praporem* dalšího tankového pluku provést taktické cvičení, kterého využít jako soupeře proti cvičicímu pluku;

e) zařadit na cvičení další útvary a jednotky podle jejich speciálních úkolů (s možností splnit téma jednodenního taktického zaměstnání — např. u žpr, technické opravy apod.), pro které jsou předem cvičeny

— jeden motostřelecký prapor kromě praporečnického taktického cvičení (za řízení ZV pluku) být připraven plnit úkol jako vrtulníkový výsadek;

— druhý motostřelecký prapor zabezpečovat podle požadavků nadřízeného úkoly pořádkové služby, nebo plnit úkoly ZUO ve prospěch velitele svazu (svazku);

— jednotky vojskových útvarů plní úkoly podle čl. 3 Vševojsk-7-1.

Vzhledem k vyvedení značného počtu cvičících jednotek je výhodné použít průzkumnou rotu divize a průzkumné čtyři pluky proti cvičícím jednotkám, aby využily výhodných podmínek k praktickému zjišťování a prověřování cvičících vojsk. Podle výsledků průzkumu lze pak ovlivňovat i činnost cvičících. Část týlu divize cvičí v souladu s ustanovením Vševojsk-7-1, strana 19.

Tematika cvičení, značný počet vyvedených jednotek a požadavek náročného procvičení štábů i vojsk ovlivní volbu terénu pro cvičení.

Vojenské výcvikové prostory, které umožňují pásové technice plné rozvinutí a manévr, budou hlavním těžištěm činnosti cvičících útvarů včetně jejich bojových střelů.

Hloubka úkolu však vyžaduje zahájit i ukončit cvičení v civilním prostoru, v němž bude nutné využít pevných (prašných, neasfaltových) vozovek k přesunu pásové techniky (hlavně v letním období), některých vodních toků a konečně i cvičišť a tankodromů v blízkosti posádek.

Samotný průběh cvičení je účelné rozdělit do několika hlavních učebních otázek, které je možné uskutečnit těmito formami:

a) štábní nácvik s cílem

— rozhodně zlepšit praktické velení vojskům, metody a styl práce velitelů a štábů při řízení boje útvarů a svazků za složitě, rychle se měnící situace;
— omezit zpracování dokumentace, vydávat krátká nařízení, poskytovat pomoc podřízeným při organizování bojové činnosti...;

b) štábní nácvik divize-útvarů s cílem

— zdokonalit velitele a štáby v průzkumu, vyhledávat a okamžitě ničit ZHN nepřitele, správně používat a využívat vlastní jaderné údery a vést aktivní bojovou činnost na směrech;

— velitele a štáb 3. msp zdokonalit v řízení bojové činnosti praporu za složitě pozemní a vzdušné radiační situace;

c) boj tankové divize v hloubce

v této fázi položit důraz na velení jednotkám v pohybové fázi boje, udržení a včasné obnovení bojeschopnosti po nepřátelských jaderných úderech a na plánování přepravy motostřeleckých jednotek vrtulníky.

V údobí mezi situacemi procvičit ničení nepřátelského výsadku motostřeleckým praporem, vyvedeným z posádky bojovým poplachem (výsadek představuje výsadkářský kroužek Svazarmu);

d) plukovní taktické cvičení s vojsky zaměřit na

— vyhledávání a ničení PJN nepřitele,
— přesuny po nebezpečných vozovkách,
— bojovou činnost na směrech (střetný boj, rozvinování a útok z chodu),
— přechod vojsk do dočasné, aktivní obrany za přímého dotyku a pod palbou nepřitele,

- přechod do rozhodného útoku s překročením vodního toku z chodu,
- odstraňování následků jaderného napadení.

Použití dalších jednotek vyžaduje, abychom zpracovali přehledný a reálný plán provedení (grafický). Kromě toho musíme plánované úkoly časově i prostorově dodržet tak, aby činnost jednotek navazovala na předcházející a odpovídala další taktické situaci i zámyslu nadřazeného.

V tom případě i omezený počet příslušníků ředitelství cvičení nebude mít, při důkladné organizaci a připravenosti úsekové a rozhodčí služby, nesplnitelný úkol.

Úsekovou i rozhodčí službu i imitační jednotky musíme podrobně seznámit se zámyslem a průběhem cvičení. Při nácviku těchto orgánů je výhodné rozbrat nejen předpokládanou činnost jednotek, ale i možné její varianty.

Strohé dodržování plánu provedení cvičení, bez pružného jeho přizpůsobování vzniklým situacím, svazuje iniciativu velitelů a nemůže nikdy splnit požadovaný účel.

Situace postupného zasazování jednotek do boje nutí nejen ředitelství cvičení, ale hlavně cvičící štáb divize i štáby útvarů (zvláště 107 tp) rozhodovat se ve ztížené situaci a řešit často několik takticky na sebe navazujících úkolů.

V tomto způsobu vidím i hlavní uplatnění RMNO „... Dále hledat nové způsoby velení vojskům, více přenášet velení z jednoho velitelského stanoviště na druhé a učit velitele a štáby velet vojskům při vysoce manévrové činnosti, za přesunu i za krátkých přestávek bez rozvinování míst velení...“

Řada čtenářů jistě právem namítne, jak zabezpečit tak rozsáhlé cvičení, při němž štáb divize a štáby útvarů cvičí.

To předpokládá, aby cvičení připravoval [za řízení velitele (ZV) divize] velmi omezený počet osob, které budou pak tvořit ředitelství cvičení.

Pro zpracování cvičení je výhodné vyčlenit po jednom důstojníku operačního a spojovacího oddělení a jednoho důstojníka průzkumu.

Všechny ostatní otázky je schopen řešit důstojník operačního oddělení po konzultaci s odbornými náčelníky, aniž by je seznamoval se zámyslem nebo průběhem cvičení.

Možnou organizaci řídicí a rozhodčí služby uvádím v příloze 2.

Cvičení, má-li splnit svůj účel, je třeba zpracovávat v oddělené místnosti při maximálním utajení nejen plánovaných úkolů, ale i časových a prostorových údajů.

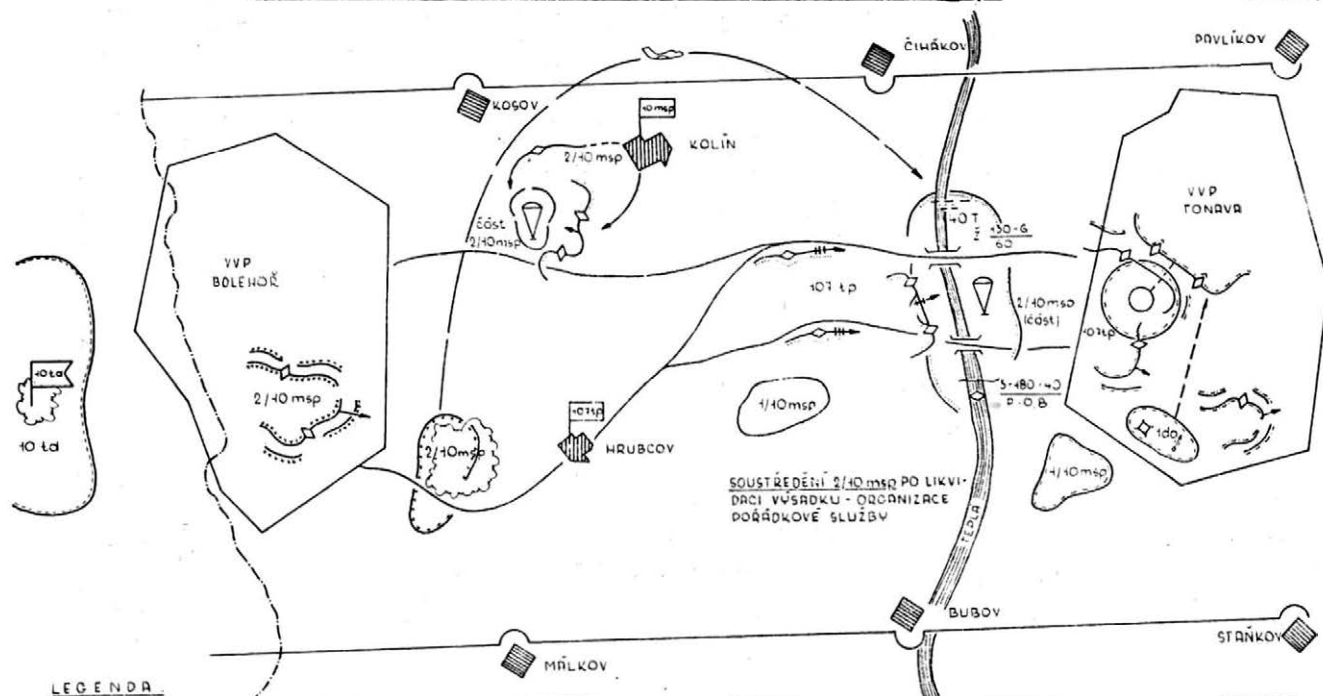
K rozhodčí službě je účelné použít důstojníky od útvarů, aby štáb divize i štáby útvarů mohly plnit úkoly v maximálním rozsahu. Praporečnické cvičení zabezpečuje si rozhodčími každý útvar sám. K řízení plukovního cvičení můžeme použít jako rozhodčí důstojníky jiných útvarů. Nám se osvědčilo využívat k tomu velitelů rot a čet od školního tankového praporu, kteří se tím jednak sami zdokonalují, jednak mohou využít poznatků ze cvičení při výchově a výcviku žáků školy důstojníků v záloze a poddůstojnické školy.

Přednost takto zpracovaného cvičení je v tom, že

- spojuje několik náročných učebních otázek, jejichž splnění vyžaduje úzkou součinnost mezi vševojskovými a vojskovými útvary;

SCHEMA PROVEDENÍ ŠN A TACTICKÉHO CVIČENÍ SE 107 tp

PŘÍLOHA 1

Operační a taktická příprava

Major Jaroslav Novotný

PŘEHLED POTŘEBY ROZHODČÍ SLUŽBY A POMOCNÝCH JEDNOTEK

Poř. čís.	Zařazení-funkce	Kdo dodá	Jméno	Počet								Poznámka
				důst.	podd.	voj.	OA	PV3S	st. 810	rdst	jiné	
1	Hlavní řídící cvičení pobočník		plukovník Karotka npor. Malec	2		1	1	1-ŠA				
2	ZVP ŘC		pplk. Nátoha	1		1	1					
3	skupina ŘC - pomocník ŘC	oper. oddělení	mjr. Osyka	1			1			Sobota		skupina ŘC postihne plánování a hodnocení štábu divize v přípravném období i v průběhu vedení boje
	- pomocník ŘC pro průzkum	odd. průzkumu	mjr. Samec									
	- pom. ŘC pro týl	odd. týlu	pplk. Sadař	1		1	1					
	- pom. ŘC pro tech. zabezpečení	techn. oddělení	pplk. Šroubek	1		1	1					
4	Skupina rozhodčích - rozhodčí vel. pluku	ZV td	pplk. Popr	1		1	1		1	1		
	- rozhodčí štábu pluku	ZV 105 tp	mjr. Vrabec	1								
	rozhodčí u 1 tpr	velitel 1/105tp	mjr. Nezdařil	1		1			1	1		rozhodčí u rot velitelé praporů ze svých velitelů rot - tito rozhodčí jedou s velitelem roty ve velit. tanku
	rozhodčí u 2 tpr	velitel 2/106tp	mjr. Kotásek	1		1			1	1		
	rozhodčí u 3 tpr	velitel 3/106tp	mjr. Boušek	1		1			1	1		
	rozhodčí u děl. oddílu	štáb. děl. (NŠ děl.)	pplk. Kepela	1		1	1			1		

Kompletní štábní nácvik plukovního a praporního taktického cvičení

Poř. čís.	Zařazení-funkce	Kdo dodá	Jméno	Počet								Poznámka
				důst.	podd.	voj.	OA	PV3S	st.810	rdst.	jiné	
	rozhodčí u 1/10 msp	KO 10 td (pom. náč. KO)	mjr. Pikula	1		1			1	1		– spojení po služební (bojové) síti rozhodčí službu k děl. jednotkám (pl. bateriím a odd.) neurčovat, kontrolovat cvič. štáby
	rozhodčí u 2/10 msp	ZV 10 msp	mjr. Ilofer	1		1			1	1	1 moto	
	rozhodčí u 1/105 tp	ZV 105 tp	mjr. Šlapka	1		1			1	1	1 moto	
5	Úseková rozhodčí služba: – úsek rozhodčí č. 1	105 tp		1	3	6		1		4		(červené a modré prapory, oranžové dýmy) úseková služba je volena podle rozhodujících prostorů bojové činnosti
	– úsek rozhodčí č. 2	106 tp		1	2	4		1		3		
	– úsek rozhodčí č. 3	105 tp		1	3	9		2		4		
6	Pomocné a imitační jednotky, značkaři a) zabezpečení ŘC	vel. rota 10 td										organická vel. rota: současně zabezpečuje štáb divize
	b) imitační jednotka – jaderné údery	10 rcho		1	3	3		2		3	3 spr. pro JÚ	hlínka pro zamoření barevné dýmy
	– žen. zabezpečení	106 tp						2		2	20 kg trhav.	organická jednotka v síle čtyř
	– děl. palby	106 tp						2		2	500 ks výbušek V10 200 ks ostat.	organická četa

— postupné zapojování jednotek do boje nutí velitele a štáby nejen pracovat v časové tísní (vydání bojových nařízení, součinnost), ale využívat k doručení a pochopení rozkazů a nařízení kromě technických prostředků (pojítek), i osobní účasti u podřízených;

— dává cvičícím jednotkám nejširší možnosti komplexního výcviku (spojení různých druhů bojové přípravy jako ženijní, chemické, týlové i technické).

Dále propočty pro takto zpracované cvičení a pro samostatné cvičení ukazují, že:

— doba pro zpracování cvičení se snižuje o $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$;

— náklady na přepravu po železnici se snižují o $\frac{1}{3}$ (zde počítám jen s úhradou použitých vagónů, bez odečtení ztráty, způsobené národním hospodářství) a

— náklady na vlastní cvičení se snižují o $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$.

Ušetřeného času mohou příslušníci štábů využít ke své osobní přípravě i k pomoci jednotkám — velitelé pak ke zdokonalení jednotek v těch otázkách, které nebyly plně zvládnuty.

Jsem přesvědčen, že náplň, náklady a možnost dosáhnout nejvyšší komplexnosti výcviku, hovoří jasně pro slučování cvičení několika útvarů.

Při tom i takto zpracované cvičení vychází plně z ustanovení RMNO — pro přípravu velitelů a štábů a polní přípravu vojsk, z úkolů, možností a potřeb útvarů a jednotek našeho svazku.

Vhodně spojenými úkoly a jejich všestrannou přípravou a vysokou organizovaností dosáhneme, že náročná cvičení budou zajímavá a poučná jak pro cvičící, tak pro zpracovatele.

Jednotkám a štábům ušetříme drahocenný čas a národním hospodářství finanční i hmotné hodnoty.
